

Utredning kring sammanslagning av LSS- verkställande verksamheter

Innehåll

Utredning kring sammanslagning av LSS- verkställande verksamheter	1
1. Sammanfattning	3
2. Bakgrund	3
3. Syfte	3
4. Avgränsning	3
5. Metod	4
6. Tidigare och pågående utredningar	4
6.1. Kartläggning av gränssnitt 2014	4
6.2. Pågående utredningar	5
7. Målgrupp LSS	5
7.1. Lagstiftning LSS	5
7.2. Eskilstuna kommuns mål	5
8. Nulägesbeskrivning av verkställighet av insatser enligt LSS	6
8.1. Stöd och service för barn och unga med funktionsnedsättning	6
8.2. Stöd och service för vuxna med funktionsnedsättning	6
9. Ekonomiska förutsättningar	7
10. Barnkonsekvensanalys	7
11. Konsekvenser av en sammanslagning av verksamheter som utför insatser enligt LSS för barn, unga och vuxna	7
11.1. Barnperspektivet	8
11.2. Anhöriga/familjeperspektivet	8
11.3. Övergång från barn till vuxenverksamhet	8
11.4. Kompetensutveckling och rekrytering	9
11.5. Organisation	9
11.6. Samverkan och gränssnitt	10
12. Resultat	11
12.1. Konsekvenser av sammanslagning	11
12.2. Diskussion	12
12.3. Slutsats och förslag	13

1. Sammanfattning

Ett förslag om att samorganisera de verksamheter i Eskilstuna kommun som verkställer insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har utretts. Utredningens syfte har varit att belysa konsekvenser av en sammanslagning, både möjligheter och risker, dels för barn och unga och deras anhöriga och dels för medarbetare, chefer och organisation.

Utredningens slutsats efter att de fakta som framkommit vägts samman är att förslaget om en samorganisering av verksamheter som utför insatser enligt LSS för barn, unga och vuxna bör genomföras. En sammanslagning rekommenderas ske med så få organisatoriska förändringar som möjligt på enheten Stöd och service, bortsett från nödvändig och redan pågående verksamhetsutveckling. Rekommendation är att verksamhetsflytten sker 1/1 2018.

De mål som Eskilstuna kommun ställt upp för arbete med personer med funktionsnedsättning ska vara vägledande vid samorganiseringen. De risker som intressenter uppmärksammat och känner oro för i samband med en samordning av verksamheter ska tas på allvar och en gemensam handlingsplan för en smidig övergång bör upprättas. Av handlingsplanen ska framgå vilka åtgärder verksamheterna planerar att vidta.

2. Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) och vård- och omsorgsnämnden (VON) har gemensamt beställt en utredning av vilka effekter en samorganisation av utförarverksamheter för barn, unga och vuxna med insatser enligt LSS skulle medföra.

I nuläget är all myndighetsutövning samlad hos VON, medan utförandet av insatserna, den så kallade verkställigheten, är uppdelat så att BUN ansvarar för insatser inom LSS för barn och unga upp till 20 år medan VON ansvarar för insatser för personer över 20 år.

3. Syfte

Utredningen ska belysa konsekvenserna, såväl möjligheter som risker, av förslaget om sammanslagning av kommunens utförarverksamheter inom LSS. Utredningen ska ge förslag på hur risker kan minimeras och möjligheter och vinster bäst kan tillvaratas. Utredningen ska beskriva konsekvenserna för både barn, anhöriga, medarbetare och organisation.

4. Avgränsning

Det förekommer verksamheter och individärenden där VON redan nu ger stöd och omsorg till personer under 20 år. Denna målgrupp är unga personer som har omfattande omsorgsbehov och behov av komplexa stödinsatser men som inte omfattas av LSS. Dessa unga får stöd och omsorg med beslut enligt SoL (socialtjänstlagen) Parallellt med denna utredning pågår en kartläggning av denna

målgrupp, medan denna utredning avgränsas till att belysa konsekvenserna för verksamheter med individer som har beslut enligt LSS.

Vissa insatser enligt LSS för vuxna utförs av Område Socialpsykiatri inom vård- och omsorgsförvaltningen (VOF). Dessa verksamheters volym och organisation beskrivs inte i utredningen och omfattas inte av utredningens förslag.

5. Metod

Styrgrupp för utredningsarbetet har förutom utredare bestått av förvaltningschef samt enhetschef för enheten Stöd och service på barn- och utbildningsförvaltningen (BUF) samt förvaltningschef och områdeschef för LSS-verksamheterna på VOF.

Som underlag till utredningen har tidigare rapporter inom området, fokusgrupper, samt enskilda samtal och intervjuer använts. Nyckelpersoner som tex enhetschef, bitr enhetschefer, samordnare, medarbetare inom BUN, utvecklingsledare, enhetschefer inom VON, HR-konsult, fackliga företrädare samt representanter för brukarorganisationer har fått tillfälle att delge sina åsikter om en eventuell förestående förändring.

6. Tidigare och pågående utredningar

6.1. Kartläggning av gränssnitt 2014

2014 gjordes en genomlysning som förberedelse för organisatoriska förändringar i kommunen och i samband med det togs en rapport fram: ”Kartläggning av verksamhetsmässiga gränssnitt inom processen tillhandahålla vård och sociala tjänster”. Rapporten konstaterar att det finns verksamhetsmässiga gränssnitt kopplade till övergripande huvudprocesser och delprocesser. Rapporten fastställer att brist på samordning, samverkan och tydlighet gällande ansvar och uppdrag riskerar att leda till negativa konsekvenser på kvalitet, effektivitet och bristande likställighet i det som processen ska tillhandahålla.

Kartläggningen beskriver utmaningar och fördelar med att LSS för barn och unga utförs av BUN. Fördelen ansågs vara att verksamheten organisatoriskt ligger nära annan verksamhet för barn och unga. Som utmaningar lyftes att brukare byter förvaltning i samband med att hen fyller 20 år. En farhåga var att barn med funktionsnedsättning ges mer gynnsamma LSS-beslut än vuxna, vilket får konsekvenser när överlämningen till vuxenverksamheten görs. Sedan nämnda utredning gjordes har myndighetsutövningen för alla målgrupper samlats hos VOF, vilket ökat förutsättningarna för likartad bedömning (utr. anm.se även punkt 10.1.)

Kartläggningen flaggade även för en relativt ny målgrupp med barn och unga med stor psykisk ohälsa, något som kräver mycket av verksamheterna i form av samverkan och flexibilitet i utformandet av komplexa insatser.

De organisatoriska förändringar som genomfördes under 2016 som ett resultat av utvecklingsarbetet kommer under hösten 2017 att följas upp och utvärderas.

6.2. Pågående utredningar

Nationellt utreds en eventuell förändring av ansvarsfördelningen när det gäller sjukvårdsinsatser för barn och unga. Ansvaret ligger nu hos landstinget, vilket betyder att barn och unga i kommunens verksamheter inte har kommunal hemsjukvård, samt att MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) inte har ansvar för tillsyn, riktlinjer m.m. inom verksamheten. Nya förslag på nationell nivå kan medföra att kommunen får ett utökat ansvar för sjukvården för målgruppen barn och unga, vilket i sin tur ökar behovet av medarbetare och kompetens i dessa frågor, samt innebär ytterligare utökat ansvar och arbetsuppgifter för kommunens MAS.

I Eskilstuna kommun pågår parallellt en genomlysning av särskolan samt framtagande av utvecklingsplan för arbete med barn och unga med behov av komplexa insatser.

Dessa utredningar har ännu inte kommit fram till resultat eller slutsatser som kan komplettera denna utredning.

7. Målgrupp LSS

7.1. Lagstiftning LSS

LSS är en rättighetslag för personer med stora fysiska eller psykiska funktionshinder. Den som bedöms tillhöra en personkrets enligt LSS kan ansöka om stöd och service i vardagen för att kunna leva och delta aktivt i samhället. LSS innehåller tio olika insatser för att ge stöd och service. Personer som tillhör personkretsen och som bedöms ha behov av insats kan ansöka om och få stöd med:

- rådgivning och annat personligt stöd
- personlig assistans eller ekonomiskt stöd till sådan assistans
- ledsagarservice
- kontaktperson
- avlösarservice i hemmet
- korttidsvistelse utanför hemmet
- korttidstillsyn om du är skolungdom över tolv år
- bostad i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad för dig som är vuxen
- daglig verksamhet för dig i yrkesverksam ålder som saknar arbete och inte utbildar dig.

7.2. Eskilstuna kommuns mål

Eskilstuna kommuns mål för arbetet med att verkställa LSS-insatser för barn, unga och vuxna är att:

- bedriva en verksamhet med hög kvalitet som kännetecknas av god omsorg, god säkerhet och där individen får det stöd som den har rätt till

- bedriva en verksamhet som kännetecknas av en hög flexibilitet för att klara volymökningar och volymminskningar
- säkerställa att arbetsmiljön för individen, personalen och cheferna är god
- uppnå en långsiktig ekonomisk stabilitet och effektivitet

8. Nulägesbeskrivning av verkställighet av insatser enligt LSS

Ansvaret för all myndighetsutövning enligt LSS för barn, unga och vuxna finns sedan 2016 hos VON.

Verkställigheten av LSS-beslut är uppdelat på två nämnder. För barn och unga upp till 20 år utför BUF insatserna, medan VOF utför insatser för personer över 20 år.

8.1. Stöd och service för barn och unga med funktionsnedsättning

Enheten Stöd och service på BUF verkställer beslut om LSS för barn och unga upp till 20 år. Antalet barn och unga med insatser som utförs av Stöd och service är ca 170. Enheten har ca 120 medarbetare.

BUF bedriver i nuläget (juni-17, volymerna kan variera över tid):

- 4 korttidshem med 22 platser
- 5 verksamheter för förlängd skolbarnsomsorg
- Personlig assistans- 79 beslut (varav 54 SFB och 25 LSS)
- Avlösarservice – 19 beslut
- Ledsagning -
- Kontaktfamiljer – 13
- Kontaktpersoner – 40 beslut
- Familjehem
- Bostad med särskild service- 6 st (varav 5 externa)

Se även: Bilaga 1 Antal verkställda beslut samt organisationsskiss

8.2. Stöd och service för vuxna med funktionsnedsättning

Insatser enligt LSS för vuxna utförs på vård- och omsorgsförvaltningen (VOF) i första hand av Område LSS/autism. För personer med psykisk funktionsnedsättning som tillhör personkrets enligt LSS verkställs insatserna av Område Socialpsykiatri.

VOF bedriver i nuläget (juni-17, volymerna kan variera över tid):

LSS-boenden

- Gruppboendestäder – 33 varav 10 serviceboenden (uppdelade i 9 chefsområden)
- Daglig verksamheter (DV) för personer med autism, 8 DV med 74 platser
- Korttidsboende- 9 platser, en träningslägenhet, 26 inskrivna brukare

Personlig assistans

- Ca 75 personlig assistansärenden fördelat på 7 chefsområden
- Fyra boende med samlade assistansärenden
- Kontaktperson, 235 ärenden, 187 kontaktpersoner
- Ledsagar- och avlösarservice

Organisationsstruktur för Område LSS/autism:

- Områdeschef
- Utvecklingsenheten 1 Utvecklingsledare/enhetschef samt 4 utvecklare
- Utvecklare
- 17 chefsområden uppdelade på-LSS boende, korttidsboende, Daglig verksamhet (DV) – autism, personlig assistans samt avlösarservice, ledsagarservice, kontaktpersoner.

Området har ca 510 medarbetare, bla 280 boendestödjare varav 18 boendestödjare/beteendevetare, 40 arbetshandledare, 278 personliga assistenter. Varje chef har en kvalitetssäkringssamordnare samt samordnare utplacerade på arbetsplatserna. Antalet brukare är ca 360.

9. Ekonomiska förutsättningar

Sedan 2016 då myndighetsutövningen överflyttades till VON följde även de ekonomiska resurserna för att bedriva verksamheten med. En fast budget för enheten Stöd och service finns och något ersättningssystem i form av resursfördelningssystem har hittills inte varit aktuellt.

2016 var beloppet 86 640 tkr/år. Inför 2017 har beloppet ändrats med effektivisering på 1,7 % och inflation 2,4 % =87 246 tkr.

Varje månad ersätts BUN med 1/12-del av den fasta resurs som årligen tilldelas VON, i nuläget 7 270,5 tkr. Det ekonomiska resultatet för enheten Stöd och service har de senaste åren varit negativt. I budgeten för 2018 har 6 800 tkr tillskjutits för att kompensera för obalans i verksamhet.

10. Barnkonsekvensanalys

I samband med utredningen har en barnkonsekvensanalys tagits fram för att ytterligare trygga barnperspektivet.

11. Konsekvenser av en sammanslagning av verksamheter som utför insatser enligt LSS för barn, unga och vuxna

I fokusgrupper och enskilda samtal framkommer vad de tillfrågade nyckelpersonerna framhåller som viktigt att uppmärksamma vid en eventuell organisatorisk förändring. Några huvudteman som framträder är barnperspektivet, familjeperspektivet,

kompetensförsörjning och kompetensutveckling, rekrytering och samverkan vid övergång från barn till vuxenverksamheter. Nedan följer en sammanfattning av olika ämnen som lyfts i samtalen:

11.1. Barnperspektivet

I samtliga samtal med medarbetare på BUF samt representanter för anhöriga framkommer en farhåga för att det blir en utmaning att behålla barnperspektivet vid en samordning av utförandet på VOF. Som argument för det framhålls bla att den förvaltning som redan arbetar med barn och barnets perspektiv känns mest lämpad att ha hand om de barn som omfattas av LSS. Att hålla barnperspektivet på dagordningen är ett måste för att nå framgång vid en sammanslagning.

En oro för att barnen inte längre ska ses som barn i första hand utan att fokus istället hamnar på att barnen är i behov av vård och omsorg framkommer i flera samtal. Barnet tillbringar större delen av sin tid i skolan och behöver få leva så normalt som möjligt och inte "bli sitt handikapp". Barn måste få vara och utvecklas som barn, uppleva det som andra barn upplever. Barnen behöver få rätta förutsättningar för att komma iväg till aktiviteter och många gånger behövs extra motivation och förberedelse på ett sätt som andra barn inte behöver.

11.2. Anhöriga/familjeperspektivet

Familjeperspektivet betonas av de som arbetar med anhöriga till barn och unga med LSS-insatser, det är nödvändigt att se varje barn som en del av sin familj. Det är en speciell utmaning att komma in i hemmet och livet i en familj där det finns föräldrar och ofta även syskon som påverkas av omsorgen om barnet. För att barnet ska må bra behöver hänsyn tas till omgivningen, om inte de anhöriga känner sig sedda och bekräftade kommer det att påverka barnet.

Ett önskemål från representanter för brukarorganisationerna är att det skulle vara bra om ansvariga på VOF kallade föreningarna till informationsmöte för att berätta om det fortsatta arbetet med barn och unga samt delgav tankar om förändringen. Om föräldrarna känner att man kommer att fortsätta värna om deras barn som tidigare kan det skapa förutsättningar för ökat lugn.

En oro hos vissa föräldrar är att de hört att VOF ibland löser bemanningen av sina LSS-ärenden genom att ta in hemtjänstpersonal och det har skapat oro för att det kommer att bli fler olika personer runt barnet, och minskad kontinuitet.

11.3. Övergång från barn till vuxenverksamhet

I nuläget verkställs insatser för barn och unga av BUF fram till att de fyller 20 år, då sker en övergång till VOF. Övergången är inte alltid problemfri, upplevelsen är att informationskedjan har brutit och både barn och föräldrar har upplevt det som jobbigt. Föräldrar har beskrivit att de tycker att LSS-beslutet varit generösare innan barnet fyllt 20, tex att beslut om kontaktperson minskar vid övergången och att det är svårare att få hjälpmedel åt barnet efter fyllda 20. Förändringar i beslutet har generellt

sett i mindre utsträckning att göra med byte av förvaltning och handläggare och mer att göra med att barnet nu uppnått myndig ålder och andra riktlinjer gäller. Även om hjälpmedel inte är ett ansvar för förvaltningen kan det påverka helhetsintrycket av att det blir sämre i vuxenverksamheten. I samtal med medarbetare framkommer även att föräldrar har en bild av BUF som mjukare medan VOF ses som hårdare, bla när det gäller möjlighet för anhöriga att vara involverade.

Något som beskrivs som en vinst med en samordning är att denna övergång kan göras smidigare om individen får vara kvar i samma organisation. Förberedelsen för en framtid med eget boende, daglig verksamhet och ett självständigt liv kan påbörjas tidigare. En samordnad ledning och styrning och nära samarbete inom gemensam ledningsgrupp ger bättre förutsättningar för att motverka negativa effekter för ungdomarna när de uppnår vuxen ålder.

11.4. Kompetensutveckling och rekrytering

Något som flera av de tillfrågade ser som en styrka med en samordning av verksamheter är möjligheterna till kompetensutbyte och metodstöd. Inom VOF arbetar man tex med metoden PFA (pedagogiskt förhållningssätt), vilket bedöms ha gett goda effekter, detta arbete kan vid närmare samarbete mellan verksamheterna utökas och påbörjas tidigare. Några ger uttryck för att kunskap och kompetens kring målgruppen bättre kan tas tillvara och utvecklas inom vård och omsorg jämfört än inom skolans värld. VOF huvudfokus är vård och omsorg medan BUF har kunskaper om barnfrågor, omvårdnad om barn och pedagogik. Med ett gemensamt arbete kan vi dra nytta av varandras kunskaper och ge ännu bättre kvalitet till målgruppen.

Frågor om framtida kompetensförsörjning berörs även; BUF har under senare tid upplevt större svårigheter än förr att rekrytera medarbetare. En förhoppning är därför att gemensam rekrytering och bemanning tex genom gemensam pool kan ge synergieffekter. Ett exempel är rekrytering av sommarvikarier där BUF och VOF nu har separata annonser och processer, något som skulle kunna samordnas och göras mer effektivt i en gemensam organisation.

Vad gäller bemanning så finns det på VOF en bemanningsenhet, något som varit en utmaning att ordna i enheten Stöd och service pga lägre volymer på brukartimmar samt färre medarbetare. Att kunna utnyttja möjligheten att få stöd från bemanningsenheten lyfts som en fördel för verksamheterna för barn och unga.

11.5. Organisation

Representanter för båda förvaltningarna framhåller att Stöd och service är en liten enhet och att risken finns att deras frågor försvinner i VOFs stora organisation. Fördel med att samordna utförandet är att enheten Stöd och service skulle få stöd inom ekonomin av ekonomer som är specialister inom vård och omsorg. En annan fördel är att sammanslagningen av verksamheter kan förebygga att det inom samma kommun blir för stora olikheter mellan utförandet av insatser. Även olikheter i sättet att hantera externa utförare kan undvikas om man arbetar tillsammans.

I BUFs nuvarande organisation finns vissa medarbetare som är anställda av både skola och Stöd och service. Denna lösning görs för att barnet/ungdomen i största möjliga utsträckning ska kunna ha så få personer som möjligt kring sig i vardagen. För att denna lösning ska kunna fungera behöver de medarbetare som berörs vara anställda av två olika förvaltningar. LSS-verksamheterna inom BUF samutnyttjar även lokaler och vid en sammanslagning behöver man tillse att det finns tydliga överenskommelser om hur användning, skötsel och kostnader delas mellan förvaltningarnas verksamheter.

Den fokusgrupp med enhetschefer på VOF som bjöds in, resonerade kring olika alternativ för hur organisationen kunde byggas. Ett alternativ är att infoga respektive verksamhetsgren från BUF till motsvarande område inom VOF. Ett annat alternativ är att de verksamheter som kommer över till VOF fortsatt är samorganiserade. Deras slutsats var att det är viktigare att hålla ihop barnfrågorna än verksamhetsområdena. En av motiveringarna var att möjligheten att upprätthålla barnperspektivet ökar om verksamheterna fortsätter vara samorganiserade. Nackdelen kan vara en otydlighet eller rörlighet i organisationen, där vissa chefer får förutsättningar att fokusera tydligt på sitt område tex korttidsboende eller daglig verksamhet medan andra chefer behöver hålla ihop flera olika områden. Förutom att chefsgruppen blir större inom Område LSS på VOF så bedömde deltagarna i fokusgruppen inte att det skulle medföra några större förändringar för VOFs verksamheter.

RÖS (rätten till önskad sysselsättningsgrad) har införts för VOFs medarbetare och detta arbete har inte omfattat Kommunals medlemmar på BUF Stöd och service.

Förslaget till förändring omfattas inte av de särskilda skyddsregler kring verksamhetsövergång som finns i 6 b § LAS och 28 § MBL enligt HR-konsult. Förändringen kan jämföras med den nyligen genomförde organisationsförändringen när verksamheter inom Torshälla stads förvaltning samorganiserades med kommunens fackförvaltningar.

Ett behov inför framtiden är att genomföra hemtagning av barn och unga som placerats externt. Boende för målgruppen behöver byggas på hemorten. I båda frågorna finns på VOF stor kunskap och erfarenhet som kan gagna målgruppen.

11.6. Samverkan och gränssnitt

Medarbetare på BUF ger uttryck för en farhåga med sammanslagningen - att det blir stora förändringar i nuvarande organisationsstruktur på enheten för Stöd och service. Oron handlar bla om risken att förlora viktiga samverkansformer och tappa fart i samarbeten som nu fungerar bra. Ett exempel är: Om personlig assistans för barn och vuxna samordnas och korttids för barn förs ihop med korttids för vuxna riskerar den täta samverkan som nu finns att minska. En farhåga är även att stora förändringar i organisationen skapar onödig oro hos medarbetare, barn och föräldrar. Som medarbetare finns det trygghet i det kollegiala stöd man är van att kunna ge och få hos varandra, något man är rädd att mista.

En utmaning är att BUF nu har medarbetare som arbetar viss tid för skolan och viss tid för Stöd och service. Anledningen är att barnet/ungdomen ska kunna ha samma person som stöd både under sin skoldag och för sin skolbarnomsorg (före och efter skoldagen). Dessa anställningar behöver lösas på ett hållbart sätt

Större delen av sin dag tillbringar barnen i skolvärlden, god samverkan är därför nödvändig. De gränssnitt som finns mot skolan riskerar att bli svårare att hantera och det kan vara en utmaning att bibehålla god samverkan när man inte längre finns i samma organisation. Å andra sidan kan gränssnitt mellan utförare för barn/unga och myndighetsutövningen samt andra verksamheter som utför samma insatser till annan åldersgrupp stärkas av ett närmare samarbete.

12. Resultat

12.1. Konsekvenser av sammanslagning

De positiva effekter som en organisationsförändring kan medföra är:

För individen och anhöriga:

- mer sammanhållen och jämlik vård och omsorg.
- att det för barn och unga kan ske en mer stegvis övergång till vuxenlivet i individuell takt och att en långsiktig planering för utveckling, aktiviteter, utbildning och ett självständigt liv kan göras.
- Samordnat arbete med att ta hem externt placerade barn och unga kan ge kvalitativa fördelar för både barn och föräldrar

För medarbetare och organisation:

- kunskaps- och kompetensutveckling, samt bemanning, rekrytering och framtida kompetensförsörjning kan stärkas i en gemensam organisation.
- kunskaper om vård och omsorg som finns i båda delar av organisationen kan samutnyttjas och metodutveckling kan genomföras gemensamt och som en lärande organisation kan man dra nytta av erfarenheter och upptäckter
- samsyn och rutiner kring externa utförare

I utredningsarbetet har också framkommit risker och farhågor kring en sammanslagning. Några av dessa är:

För individen och anhöriga:

- Att inte tillräcklig hänsyn ska tas till barnperspektivet och familjeperspektivet.
- Att förändringen ska medföra onödig oro för föräldrar till barn och unga med insatser enligt LSS
- Att vård och omsorgsperspektivet tar överhanden när verksamheterna för barn och unga tillhör VOF

För medarbetare och organisation:

- Att om enheten Stöd och service inte bevaras intakt kommer det att bli oroligt och rörigt vid sammanslagningen

- Att det finns uppbyggda och välfungerande samarbetsformer och gränssnitt som riskerar att försämrars om Stöd och service flyttas till VOF
- Att det blir svårt att hantera nya gränssnitt efter omorganisationen

12.2. Diskussion

Det finns stora fördelar med att alla verksamheter som utför insatser enligt LSS finns i samma organisation. Förutsättningarna för likvärdig vård och omsorg för alla i målgruppen ökar med gemensam ledning och styrning och tät samverkan mellan de olika utförarna av insatser. För barn och unga med LSS-insatser kan en röd tråd när det gäller pedagogiskt arbetssätt skapas redan tidigt. Aktiva insatser med förberedelse för de förändringar det innebär för en ung person med funktionshinder att bli vuxen och myndig, med goda förutsättningar för ett självständigt vuxenliv, kan göras i god tid och onödig oro för både unga och anhöriga kan på så sätt minska.

I den utveckling som vård och omsorg om personer med funktionshinder står inför när det gäller demografiska utmaningar, eventuell ny lagstiftning m.m. kan ett gemensamt strategiskt arbete stärka möjligheterna att ge god vård och omsorg till målgruppen oavsett ålder. Den långa erfarenhet som finns hos VOF i frågor om byggnationer kommer att vara till nytta för att tillgodose behovet av bra boende för målgruppen barn och unga. VOF arbetar redan aktivt med hemtagning av externa placeringar, detta arbete utvidgas till barn och unga med LSS-insatser. Det kan möjliggöra att barn och unga bor närmare sina föräldrar med ökad trygghet som följd.

I de fall där externa placeringar är nödvändiga kan VOF arbeta samlat för att avtal med externa aktörer är likvärdigt utformade för alla brukare oavsett ålder.

För chefer och medarbetare är en styrka med sammanslagningen möjligheten att med gemensamma krafter ta sig an utmaningarna kring bemanning, kompetensförsörjning, rekrytering och kompetensutveckling. Att kommunen fortsätter ansträngningarna för att trygga tillgången av kompetent, välutbildad personal ger i sin tur goda effekter för brukare och anhöriga som kan känna sig fortsatt trygga med den vård och omsorg kommunen erbjuder.

En organisationsförändring som till en början bevarar enheten Stöd och service intakt vid sammanslagningen är att föredra. Det bedöms medföra minst oro och otrygghet för både barn, anhöriga och medarbetare i organisationen. Det är viktigt att poängtera att en sammanslagning som genomförs på detta sätt innebär att övergången för de barn och unga som nu har LSS-insatser som utförs av BUF inte medför omedelbara och stora förändringar i vardagen. Barnen får fortsätta att vistas i sina invanda miljöer, med den kunniga personal som de känner sig trygga med. Den som har stöd i form av personlig assistans ska inte med anledning av organisationsförändringen förlora sina vardagskontakter i form av assistenter och samordnare m.fl. För de flesta medarbetare inom verksamheterna kommer förändringen inte att märkas av i någon stor utsträckning.

Oberoende hur organisationer byggs upp kommer det alltid att finnas olika gränssnitt där samverkan sätts på prov, vilket även kartläggningen över gränssnitt (punkt 7.1.) visat. Detta faktum gäller även detta organisationsförslag. De gränssnitt som tidigare funnits inom BUN tex mellan särskola och Stöd och service kommer att finnas kvar. Utmaningen blir att inte tappa det goda samarbetet som finns pga att verksamheterna finns i olika delar av den kommunala organisationen. Samarbetet i det gränssnitt som nu finns i övergången mellan förvaltningarna i samband med att individen fyller 20 år förväntas stärkas av att aktörerna tillhör samma organisation.

Organisationsförändringen får inte medföra att barnets perspektiv tappas bort. Risken för det kan minimeras genom att VOF fortsätter och intensifierar sitt påbörjade utvecklingsarbete kring barnperspektivet. Viktigt är även att den stora kunskap om barnperspektivet som redan finns hos enheten Stöd och service tas tillvara vid en sammanslagning.

12.3. Slutsats och förslag

Utredningens slutsats efter att de fakta som framkommit vägts samman är att förslaget om en samorganisering av verksamheter som utför insatser enligt LSS för barn, unga och vuxna bör genomföras. En sammanslagning rekommenderas ske med så få organisatoriska förändringar som möjligt på enheten Stöd och service, bortsett från nödvändig och redan pågående verksamhetsutveckling. Rekommendation är att sammanslagning av verksamheterna sker 1/1 2018.

De mål som Eskilstuna kommun ställt upp för arbete med personer med funktionsnedsättning ska vara vägledande vid samorganiseringen. De risker som medarbetare/anhöriga uppmärksammat och känner oro för i samband med en samordning/sammanslagning av verksamheter måste tas på allvar och en gemensam handlingsplan för en smidig övergång bör upprättas.

Av handlingsplanen ska framgå vilka åtgärder som verksamheterna inom VOF tillsammans med BUF ska vidta för att:

- barn och unga, precis som vuxna och äldre, ska få det individuellt anpassade stöd som de behöver och har rätt till
- fortsätta stärka kunskapen om barnperspektivet och möjliggöra att barn får fortsätta vara barn och utvecklas, allt enligt enligt normaliseringsprincipen, och att fokus är på barnet och inte på dess funktionsnedsättning
- säkerställa att hänsyn tas till familjeperspektivet i mötet med barnet som en del av en helhet.
- föräldrar och barn ska få möjlighet att möta representanter för VOF för att få information och försäkran om att man kommer att vara väl förberedda för att ta emot målgruppen, och att ovanstående punkter kommer att hanteras på ett smidigt sätt
- säkerställa informationsöverföring vid verksamhetens övergång och att kunskaper och kompetens hos de medarbetare som tillkommer till VOFs organisation tas till vara

- medarbetare som berörs får den information om förändringen de behöver för att minska oro i största möjliga utsträckning
- skapa förutsättningar för hållbara anställningar för de personer som nu är anställda av två olika verksamheter inom BUN
- goda samarbetsformer ska vara fortsatt stabila och vidareutvecklas